

Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet en framställning av Riksrevisionens styrelse angående Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning (2009/10:RRS4).

Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassan har tillgång till underlag av tillräcklig kvalitet vid beslut om sjukpenning. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten Beslut om sjukpenning – har Försäkringskassan tillräckliga underlag? (RiR 2009:7). Granskningen visar att det i en stor andel av de granskade underlagen i sjukpenningärenden saknas information som borde finnas inför beslut om rätt till sjukpenning. Dels saknar underlagen ofta obligatoriska uppgifter, dels är uppgifterna många gånger inte av tillräcklig kvalitet. I 73 % av de granskade ärendena är en eller flera av de sju obligatoriska uppgifterna i de medicinska underlagen otillräckliga.

Riksrevisionens styrelse anser att de brister som framkommit i granskningen är av särskilt allvarlig art. Bristerna innebär sämre förutsättningar för korrekta och rättssäkra sjukpenningbeslut. Risken ökar för att personer som har rätt till sjukpenning inte blir beviljade sådan, medan personer som inte har rätt till sjukpenning ändå får det. Styrelsen föreslår därför att riksdagen ska göra ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning.

Utskottet tillstyrker styrelsens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Framställningen	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Framställningen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning. Därmed bifaller riksdagen framställning 2009/10:RRS4.

Stockholm den 12 november 2009

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Ulf Nilsson (fp), Mats G Nilsson (m), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Matilda Ernkrans (s), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp), Jasenko Omanovic (s), LiseLotte Olsson (v) och Björn Lind (s).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande Riksrevisionens styrelses framställning angående Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning (2009/10:RRS4).

Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassan har tillgång till underlag av tillräcklig kvalitet vid beslut om sjukpenning. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten Beslut om sjukpenning – har Försäkringskassan tillräckliga underlag? (RiR 2009:7).

Riksrevisionen genom riksrevisor Karin Lindell m.fl. har den 16 juni 2009 informerat utskottet om innehållet i granskningsrapporten.

Utskottets överväganden

Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ger regeringen till känna att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning. Därmed bifaller riksdagen Riksrevisionens styrelses framställning.

Riksrevisionens styrelses framställning

Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassan har tillgång till underlag av tillräcklig kvalitet vid beslut om sjukpenning. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten *Beslut om sjukpenning – har Försäkringskassan tillräckliga underlag?* (RiR 2009:7).

Riksrevisionens styrelse har funnit att slutsatserna av granskningen ska överlämnas till riksdagen i form av en framställning. I framställningen föreslår styrelsen att riksdagen ska göra ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning.

I framställningen anges att styrelsen är medveten om att det pågår arbete med att förbättra sjukskrivningsprocessen genom att med olika åtgärder förkorta handläggningstiderna och förbättra kvaliteten i handläggningen. Styrelsen anser emellertid att granskningen bör ligga till grund för en framställning eftersom de brister som framkommit i granskningen är av särskilt allvarig art. Bristerna innebär sämre förutsättningar för korrekta och rättssäkra sjukpenningbeslut. Risken ökar för att personer som har rätt till sjukpenning inte blir beviljade sådan, medan personer som inte har rätt till sjukpenning ändå får det.

Granskningen visar att 73 % av de ärenden som Riksrevisionen granskat saknar en eller flera obligatoriska uppgifter som ska finnas i ett ärende innan beslut fattas om sjukpenning. En eller flera av de tre uppgifter som Riksrevisionen bedömer vara viktigast i ett ärende saknas i 72 % av de medicinska underlagen. De tre uppgifterna är diagnos, nedsättning av funktionsförmåga och beskrivning av arbetsuppgifter. Andra uppgifter som kan saknas är att den försäkrade inte – eller endast delvis – har beskrivit hur sjukdomen nedsätter arbetsförmågan. I de fall där kartläggning av rehabiliteringsbehovet (s.k. Sassamkartläggning) har genomförts redovisas inte heller alltid resultatet. Granskningen visar också att avstämningsmöte, för att tidigt fånga upp individens eventuella möjlighet att återgå i arbete och behov av stöd i samband med det, inte genomförts i sju av tio ärenden. Vidare saknas sakkunniggranskning i nästan vart femte avslagsärende.

Styrelsen anser att det är anmärkningsvärt att uppgifter som är direkt betydelsefulla för utgången i ärendet saknas i så hög utsträckning som granskningen visar. Risken för felaktiga beslut torde vara uppenbar. Det är också av vikt att korrekta rehabiliteringsåtgärder vidtas så snart det är möjligt.

Sammantaget anser styrelsen att en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning behöver göras. En sådan översyn kan omfatta inte bara själva handläggningen utan också behovet av de olika beslutsunderlag som krävs.

Regeringen om granskningsrapporten

Regeringen har med anledning av Riksrevisionens granskning, i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1), anfört att den förutsätter att Försäkringskassan vidtar åtgärder för att säkerställa att handläggarna fattar beslut utifrån korrekta underlag och att det är viktigt att kassan snabbt får läkarintyg som håller god kvalitet. Vidare anges att det mellan Försäkringskassan och Sveriges Kommuner och Landsting pågår ett arbete med att möjliggöra en digitaliserad informationsöverföring av läkarintyg mellan kassan och hälso- och sjukvården. Elektroniskt överförbara läkarintyg bör enligt regeringen leda till en ökad likformighet och högre kvalitet samtidigt som behovet av kompletteringar minskar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att granskningen visar på allvarliga brister i Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning. I likhet med Riksrevisionens styrelse anser utskottet att bristerna kan innebära sämre förutsättningar för korrekta och rättssäkra sjukpenningbeslut och utskottet delar i allt väsentligt styrelsens bedömning att Försäkringskassan inte har gjort tillräckligt för att säkerställa en rättssäker hantering.

Utskottet noterar vad regeringen i budgetpropositionen anfört med anledning av granskningsrapporten, men anser att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2009/10:RRS4 Riksrevisionens styrelses framställning angående Försäkringskassans underlag för beslut om sjukpenning:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad styrelsen anför om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Försäkringskassans hantering av underlag inför beslut om sjukpenning.